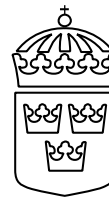

Regeringens proposition

2021/22:180

Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt
minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt
socialtjänstlagen

Prop. 2021/22:180

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2022

Magdalena Andersson

Ardalan Shekarabi
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att konsumtionsstödet inom bostadstillägget till pensionärer per månad ska höjas med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta. I propositionen föreslås även en höjning av det minimibelopp som används för att fastställa avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453).

Lagändringen i socialförsäkringsbalken gällande bostadstillägget föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 och börja tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022. Lagändringen i socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)	5
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp för fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen	6
4.1	Bostadstillägget ska höjas	6
4.2	Äldreförsörjningsstödet bör inte höjas	7
4.3	Minimibeloppet ska höjas	8
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
6	Konsekvenser av förslagen	11
6.1	Konsekvenser för individer	11
6.2	Konsekvenser för staten	11
6.3	Konsekvenser för kommunerna.....	11
6.4	Konsekvenser för Pensionsmyndigheten.....	12
6.5	Konsekvenser för jämställdheten	12
6.6	Övriga konsekvenser	12
7	Författningskommentar	12
7.1	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	12
7.2	Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)	13
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen	15
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	16
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	18
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2022	19

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2021/22:180

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

102 kap.

22 a §¹

Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 540 kronor för den som är ogift och 270 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. Lagen tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022.
3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadstillägg som avser tid före den 1 augusti 2022.

2.2 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Prop. 2021/22:180

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §¹

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,4044 prisbasbelopp för ensamstående, eller	1. 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående, eller
2. 1,1694 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.	2. 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2021:1314.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Socialdepartementet har en promemoria utarbetats med förslag om att konsumtionsstödet inom bostadstillägget ska höjas och om en höjning av det minimibelopp som används vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453). Förslagen har sin bakgrund i att riksdagen i sin behandling av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11) beslutat att anslaget 1:3 Bostadstillägg för pensionärer ska ökas med 375 miljoner kronor jämfört med i budgetpropositionen (bet. 2021/22:SfU2, rskr. 2021/22:104).

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Socialdepartementet (S2022/00537).

Lagrådet

Förslaget till ändring i socialtjänstlagen (2001:453) är av sådan karaktär att ett yttrande från Lagrådet normalt ska inhämtas. Ändringen är dock författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslaget.

4 Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp för fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

4.1 Bostadstillägget ska höjas

Regeringens förslag: Konsumtionsstödet i bostadstillägget, dvs. den delen av bostadstillägget som inte är direkt kopplad till bostadskostnaden, ska höjas med 200 kronor från 540 till 740 kronor för den som är ogift och med 100 kronor från 270 till 370 kronor för den som är gift.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna som yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Pensionsmyndigheten motsätter sig förslaget om höjt bostadstillägg eftersom de anser att det finns flera problem med konsumtionsstödet inom bostadstillägget. De hänvisar till de förslag som presenterades i Översynen av grundskyddet för pensionärer (Ds 2018:8) och anser att konsumtionsstödet i stället med fördel på sikt bör avskaffas eftersom stödet avviker från det grundläggande syftet med förmånen och ges för konsumtion i stället för bostadskostnad. *Inspektionen för socialförsäkringen* tar inte ställning till förslaget men anser att det vore mer träffsäkert och fördelningsekonomiskt effektivt att koppla konsumtionsstöd av det aktuella

slaget till exempelvis garantipensionen då konsumtionsstödet inom bostadstillägget inte omfattar personer som inte har någon bostadskostnad. Både Pensionsmyndigheten och Inspektionen för socialförsäkringen anger att en höjning av konsumtionsstödet inom bostadstillägget innebär en risk att EU-domstolen vid en prövning av förmånen kommer finna att den är exporterbar.

Skälen för regeringens förslag: Bostadstillägget till pensionärer är ett skattefritt inkomstprövat tillägg som kan lämnas till den som har rätt till ålderspension, änkepension, sjukersättning eller aktivitetsersättning. Bostadstilläggets storlek påverkas av bostadskostnaden och inkomsten. En del av bostadstillägget för ålderspensionärer är ett så kallat konsumtionsstöd, vilket innebär att det inte är direkt kopplat till bostadskostnadens storlek. Konsumtionsstödet inom bostadstillägget för ålderspensionärer höjdes med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta från och med 1 januari 2022.

Riksdagen har i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11) beslutat att anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer ska ökas med 375 miljoner kronor jämfört med vad som föreslogs i budgetpropositionen. Förändringen avser en höjning av konsumtionsstödet inom bostadstillägget med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta från och med 1 augusti 2022 (bet. 2021/22:SfU2 s. 19, rskr. 2021/22:104).

Konsumtionsstödet ger lika stor ersättning till alla pensionärer som har bostadstillägg. Det innebär att även hushåll med låga bostadskostnader får del av förstärkningar av konsumtionsstödet, vilket gör det fördelningsmässigt träffsäkert. Vad gäller de synpunkter som lämnas av *Pensionsmyndigheten* och *Inspektionen för socialförsäkringen* så tar regeringen i detta lagstiftningsärende inte ställning till konsumtionsstödet konstruktion som sådant. Beredning av förslagen som presenterades i Översynen av grundskyddet för pensionärer (Ds 2018:8), som Pensionsmyndigheten hänvisar till, pågår inom Regeringskansliet.

Regeringen föreslår därmed att konsumtionsstödet höjs med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta. Det medför att konsumtionsstödet höjs från 540 till 740 kronor per månad för ogifta och från 270 till 370 kronor per månad för gifta. Höjningen ska börja betalas ut från och med den 1 augusti 2022, se vidare avsnitt 5.

4.2 Äldreförsörjningsstödet bör inte höjas

Regeringens bedömning: En höjning av den skäligen levnadsnivån inom äldreförsörjningsstödet och det särskilda bostadstillägget bör inte genomföras.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I samband med att konsumtionsstödet inom bostadstillägget höjdes från och med 1 januari 2022 höjdes även den skäligen levnadsnivån inom äldreförsörjningsstödet och det särskilda bostadstillägget. I socialförsäkringsutskottets betänkande framgår

Prop. 2021/22:180 att utskottet utgår från att motsvarande ändringar görs i samband med den ytterligare höjningen som de föreslår från och med den 1 augusti 2022. Några ytterligare medel för att genomföra en höjning av levnadsstandarden har inte avsatts.

Vid en höjning av den skäligen levnadsnivån minskar skillnaden mellan äldreförsörjningsstöd och garantipension. Garantipensionen är ett grundskydd i den allmänna pensionen som är till för den som haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet. Den som har låg eller ingen pension kan få äldreförsörjningsstöd så att personen får en skälig levnadsnivå och kan betala för sitt boende. När den skäligen levnadsnivån höjs medför det att äldreförsörjningsstödet och det särskilda bostadstillägget blir högre vilket minskar skillnaden mellan äldreförsörjningsstödet och garantipensionen. Även om båda förmånerna är delar i grundskyddet för pensionärer behöver man vid en höjning av den skäligen levnadsnivån överväga lämpligheten i att avståndet mellan de båda förmånerna minskar. Den höjda skäligen levnadsnivån som trädde i kraft 1 januari 2022 har redan minskat avståndet mellan de båda förmånerna. En ny höjning av den skäligen levnadsnivån bör därför inte genomföras i samband den höjning av bostadstillägget som föreslås i avsnitt 4.1.

4.3 Minimibeloppet ska höjas

Regeringens förslag: Det minimibelopp som används för att fastställa avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen ska höjas med motsvarande 200 kronor per månad för ensamstående och med motsvarande 100 kronor per månad för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna som yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Flera kommuner, bland andra *Bollnäs kommun* och *Filipstads kommun*, påpekar att höjningen av minimibeloppet påverkar alla brukare som betalar avgifter och inte enbart de som beviljats bostadstillägg, vilket innebär att avgifterna påverkas även för denna grupp. *Filipstads kommun* konstaterar att förslaget innebär att socialnämndens intäkter påverkas negativt, men menar att det handlar om en relativt liten påverkan som också är svår att till fullo beräkna. Även *Kungsbacka kommun* menar att promemorians förslag kommer att påverka kommunens möjligheter till avgiftsuttag och leda till minskade intäkter för kommunen. Enligt kommunen är det dock osäkert i vilken utsträckning, eftersom promemorians beräkningar måste betraktas med viss osäkerhet och kommunen inte fått tillräckligt med tid för att analysera förslaget konsekvenser. *Stockholms kommun* efterfrågar ett tydligare underlag vad gäller förslagets ekonomiska konsekvenser för kommunernas avgiftsintäkter och kostnader för försörjningsstöd. *Älvkarleby kommun* menar att förslaget kommer att innebära en bättre ekonomisk situation för en stor grupp pensionärer samt att det även torde ha positiva kommunalekonomiska konsekvenser.

Sverige Kommuner och Regioner har inget att invända mot förslaget under förutsättning att finansieringsprincipen tillämpas fullt ut. Även

Västerviks kommun och *Kungsbacka kommun* framhåller vikten av att tillämpa finansieringsprincipen.

SPF Seniorerna befarar att den inkomstökning som seniorer får genom förslaget helt eller delvis kommer att tas i anspråk av kommunerna genom ökade avgifter för matdistribution, kost på särskilt boende eller andra tjänster som prissätts utanför högkostnadsskyddet. Enligt *SPF Seniorerna* kommer det att leda till ökade intäkter för kommunerna, vilket inte kostnadsberäknats i promemorian.

Sveriges Kommuner och Regioner, *Stockholms kommun* och *Bollnäs kommun* påtalar vidare att förslaget kommer att leda till en ökad administration, eftersom det kommer att behöva fattas nya avgiftsbeslut under året.

Skälen för regeringens förslag: I 8 kap. socialtjänstlagen (2001:453) finns vissa bestämmelser om vilka avgifter som en kommun får ta ut för insatser som hemtjänst, dagverksamhet och bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Där anges bland annat ett förbehållsbelopp, som den enskilde som betalar avgift alltid ska ha rätt att förbehålla sig av sina egna medel. Beloppet ska, förutom boendekostnaden, täcka den enskildes levnadskostnader. Förbehållsbeloppet utgörs av summan av den enskildes s.k. minimibelopp och dennes bostadskostnad. Minimibeloppet utgår från prisbasbeloppet.

I samband med att konsumtionsstödet inom bostadstillägget för pensionärer höjdes den 1 januari 2022 höjdes också minimibeloppet. Minimibeloppet uppgår för närvarande till en tolfedel av 1,4044 prisbasbelopp för ensamstående och en tolfedel av 1,1694 prisbasbelopp för sammanlevande makar och sambor. För 2022 motsvarar det 5 653 kronor respektive 4 707 kronor per månad.

Förslaget om höjt konsumtionsstöd i bostadstillägget innebär att kommunen i vissa fall kan ta ut en högre avgift av den enskilde. För att de pensionärer som betalar avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen också ska få del av höjningen föreslår regeringen att minimibeloppet höjs med motsvarande 200 kronor för ensamstående och med motsvarande 100 kronor per månad för var och en av sammanboende makar och sambor. Därigenom säkerställs att pensionärer med låga inkomster får del av höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget. Som flera kommuner påpekar kommer förslaget att leda till att fler personer med låga inkomster får en höjning av minimibeloppet, utöver de personer som får bostadstillägg. Regeringen anser att detta är positivt, eftersom det innebär en höjd levnadsstandard för personer som i dag har mycket låga inkomster.

Förslaget beräknas medföra minskade intäkter för kommunsektorn, men det finns en osäkerhet i beräkningarna. Som *SPF Seniorerna* påpekar kan intäktsbortfallet till exempel påverkas av i vilken utsträckning kommunerna justerar avgifter för tjänster som prissätts utanför högkostnadsskyddet. Mot bakgrund av att kommunerna utformar sina avgiftssystem på olika sätt är det svårt att på ett entydigt sätt bedöma konsekvenserna av förslaget. Sammantaget bedöms dock intäktsminskningen för kommunerna vara relativt begränsad (se avsnitt 6.3).

Förslaget kan vidare leda till vissa administrativa kostnader för kommunerna vid införandet, då befintliga avgiftsbeslut behöver justeras. Regeringen bedömer dock att kostnaden kommer att vara begränsad.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Bestämmelsen i socialförsäkringsbalken om höjt bostadstillägg ska träda i kraft den 1 juli 2022. Bestämmelsen ska tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla i fråga om bostadstillägg som avser tid före den 1 augusti 2022.

Bestämmelsen i socialtjänstlagen om höjt minimibelopp ska träda i kraft den 1 augusti 2022.

Regeringens bedömning: Några övergångsbestämmelser behövs inte i fråga om höjt minimibelopp.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås att ändringen i socialförsäkringsbalken ska träda i kraft den 1 augusti 2022 och börja tillämpas från och med samma datum. Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Pensionsmyndigheten* föreslår att ändringen i socialförsäkringsbalken ska träda i kraft den 1 juli 2022 och att ändringen ska tillämpas från och med den 1 augusti 2022. Detta för att myndigheten redan under juli 2022 måste fatta beslut om bostadstillägg som ska gälla från augusti 2022. Övriga remissinstanser har inte uttalat sig om tidpunkten för ikraftträdandet eller övergångsbestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Riksdagen har beslutat att höjningen av anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer ska användas genom att konsumtionsstödet inom bostadstillägget höjs från och med den 1 augusti 2022. Samtidigt är det av vikt att Pensionsmyndigheten hinner fatta beslut i enlighet med de föreslagna ändringarna av bostadstillägget så att de ålderspensionärer som berörs får det föreslagna tillägget redan från augusti 2022. För att det ska vara möjligt bör lagen om ändring i socialförsäkringsbalken träda i kraft månaden före det att de nya bestämmelserna ska tillämpas.

Regeringen föreslår därför, liksom Pensionsmyndigheten gör, att ändringen i socialförsäkringsbalken om höjt bostadstillägg ska träda i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022.

För att tydliggöra att den äldre bestämmelsen om bostadstillägg ska tillämpas fram till dess att den ändrade bestämmelsen ska börja tillämpas ska en övergångsbestämmelse införas om att äldre bestämmelser ska fortsätta gälla för bostadstillägg för tid före den 1 augusti 2022.

Mot bakgrund av att det höjda bostadstillägget kommer att betalas ut först från och med den 1 augusti 2022 ska lagändringen om höjt minimibelopp för avgifter enligt socialtjänstlagen träda i kraft samma datum. För den ändringen bedömer regeringen att några övergångsbestämmelser inte behövs.

6.1 Konsekvenser för individer

Förslaget om höjt konsumtionsstöd inom bostadstillägget för pensionärer innebär att ålderspensionärer som har rätt till bostadstillägg kommer att få ett högre bostadstillägg med maximalt 200 kronor per månad. Den disponibla inkomsten höjs för ca 350 000 pensionärer. Förslaget innebär att det kan tillkomma personer som får rätt till bostadstillägg, men som med gällande regler inte har rätt till det.

För merparten av de personer som har äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg medför förslaget inte någon förändrad ekonomisk situation, oavsett om de betalar avgifter för socialtjänstinsatser eller inte.

I de fall en person har bostadstillägg kommer höjningen av minimibeloppet att resultera i en ökad disponibel inkomst genom att personen får behålla ökningen av bostadstillägget. För personer som inte har bostadstillägg kommer höjningen av minimibeloppet att innebära en viss sänkning av den avgift som kommunen kan ta ut, vilket gör att den disponibla inkomsten för den enskilde också i de fallen ökar.

6.2 Konsekvenser för staten

Rätten till det höjda konsumtionsstödet inom bostadstillägget kommer enligt förslaget tillämpas från och med den 1 augusti 2022, vilket medför att den ekonomiska effekten under införandet blir mindre än för kommande år. Förslaget innebär högre utgifter för staten med cirka 326 miljoner kronor 2022. De ökade utgifterna ryms inom den av riksdagen beslutade budgeten för 2022. Utgifterna för bostadstillägg till pensionärer ökar med cirka 348 miljoner medan utgifterna för äldreförsörjningsstödet minskar med cirka 22 miljoner. För 2023 ökar statens utgifter med totalt cirka 798 miljoner kronor.

Förslaget om höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) innebär inga konsekvenser för statens budget.

6.3 Konsekvenser för kommunerna

Höjningen av bostadstillägget gör det i sig möjligt för kommunerna att ta ut högre avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen. Men när minimibeloppet samtidigt höjs leder det till att kommunernas utrymme för att ta ut avgifter av personer med bostadstillägg minskar i ungefär motsvarande utsträckning. För personer som inte har bostadstillägg kommer höjningen av minimibeloppet i vissa fall att generera en minskning av den avgift som kommunen kan ta ut. Sammantaget beräknas förslagen leda till att kommunernas intäkter minskar med cirka 20 miljoner kronor 2022 och med 51 miljoner kronor 2023. Vidare beräknas kommunernas kostnader för försörjningsstöd minska med cirka 1 miljon kronor 2022 och 4 miljoner kronor 2023.

Prop. 2021/22:180 Totalt medför detta att nettoeffekten för kommunerna beräknas bli en minskning av intäkterna med 19 miljoner kronor 2022 och 47 miljoner kronor 2023. Alla dessa skattningar ska dock betraktas med osäkerhet, då de bl.a. påverkas av vilka avgiftsregler som tillämpas inom kommunerna. I remissvar har vissa instanser pekat på vikten av att finansieringsprincipen följs (se avsnitt 4.3). Regeringen avser att följa det beslut riksdagen har fattat om statens budget för 2022.

Som flera remissinstanser påpekar kommer förslaget vidare att leda till ett visst administrativt merarbete för kommunerna, eftersom det kommer att behöva fattas nya avgiftsbeslut under 2022 (se avsnitt 4.3). Regeringen bedömer dock att de administrativa kostnaderna för detta är relativt begränsade.

6.4 Konsekvenser för Pensionsmyndigheten

Förslagen innebär viss ökad administration och ökade kostnader för Pensionsmyndigheten i form av it-utveckling och volymökningar i ärendeflödet.

6.5 Konsekvenser för jämställdheten

Förslaget om höjt bostadstillägg innebär att cirka 240 000 kvinnor och 95 000 män får en högre disponibel inkomst. Det innebär att förslaget gynnar fler kvinnor än män och därmed bidrar till att den ekonomiska jämställdheten ökar i enlighet med regeringens jämställdhetspolitik.

6.6 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några miljökonsekvenser, några konsekvenser för integrationen eller några konsekvenser för domstolarna eller företagen. Förslagen bedöms heller inte ha några konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

102 kap.

22 a § Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor

för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

I paragrafen finns bestämmelser om hur stor del av bostadskostnaden som ska beaktas vid beräkningen av bostadstillägget från och med den månad en försäkrad fyller 65 år.

Ändringen i *fjärde stycket* innebär att den del av bostadstillägget som inte är direkt kopplat till bostadskostnadens storlek ska höjas med 200 kronor från 540 kronor till 740 kronor för den som ogift och med 100 kronor från 270 kronor till 370 kronor för den som är gift.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2. Lagen tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadstillägg som avser tid före den 1 augusti 2022.

Av första punkten framgår att ändringen i bestämmelsen om bostadstillägg ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Enligt *andra punkten* ska lagen tillämpas första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022.

Av *tredje punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller för bostadstillägg som avser tid före den 1 augusti 2022.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

7.2 Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

8 kap.

7 § Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfte del av

1. 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående, eller

2. 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och

Prop. 2021/22:180 sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om det förbehållsbelopp och minimibelopp som används vid beräkningen av de avgifter som socialnämnden får ta ut av enskilda för vissa socialtjänstinsatser.

Genom ändringen i *andra stycket första punkten* höjs minimibeloppet för ensamstående per månad från en tolfedel av 1,4044 prisbasbelopp till en tolfedel av 1,4541 prisbasbelopp.

Genom ändringen i *andra stycket andra punkten* höjs minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor från en tolfedel av 1,1694 prisbasbelopp till en tolfedel av 1,1942 prisbasbelopp.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

Av bestämmelsen framgår att ändringen av minimibeloppet ska träda i kraft den 1 augusti 2022.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Sammanfattning av promemorian Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

Prop. 2021/22:180
Bilaga 1

I promemorian föreslås att konsumtionsstödet inom bostadstillägget ska höjas med 200 kr i månaden för ogifta och 100 kr i månaden för gifta från och med 1 augusti. För att de pensionärer som betalar avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) också ska få ta del av höjningen föreslås i promemorian även att det minimibelopp som används vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen höjs.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

102 kap.

22 a §¹

Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 540 kronor för den som är ogift och 270 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadstillägg som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2021:1244.

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §¹

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolftedel av

1. 1,4044 prisbasbelopp för ensamstående, eller

2. 1,1694 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolftedel av

1. 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående, eller

2. 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2021:1314.

Förteckning över remissinstanserna

Arboga kommun, Askersunds kommun, Bodens kommun, Bollnäs kommun, Botkyrka kommun, Dorotea kommun, Falu kommun, Filipstads kommun, Habo kommun, Herrljunga kommun, Huddinge kommun, Inspektionen för socialförsäkringen, Kalmar kommun, Karlskrona kommun, Kristinehamns kommun, Kungsbacka kommun, Linköpings kommun, Malmö kommun, Mora kommun, Pensionsmyndigheten, Pensionärernas Riksorganisation, Riksförbundet PensionärsGemenskap, Sala kommun, SKPF Pensionärerna, Socialstyrelsen, SPF Seniorerna, Stockholms kommun, Strängnäs kommun, Sundsvalls kommun, Sveriges Kommuner och Regioner, Sävsjö kommun, Trelleborgs kommun, Ulricehamns kommun, Umeå kommun, Vänersborgs kommun, Västerviks kommun, Älvkarleby kommun, Östersunds kommun.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2022

Närvarande: statsminister Andersson, ordförande, och statsråden Johansson, Hallengren, Hultqvist, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Ernkran, Hallberg, Thorwaldsson, Gustafsdotter, Axelsson Kihlblom, Elger, Farmanbar, Danielsson

Föredragande: statsrådet Shekarabi

Regeringen beslutar proposition Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen